

A Nemzeti Pedagógus Kar elnökségének véleményezése a nevelési-oktatási intézményekben a tiltott és a használatában korlátozott tárgyak köréről, valamint a tárgyakra vonatkozó eljárásrend részletes szabályairól szóló kormányrendelettről

Az első kérdés az, hogy a tervezet vonatkozik-e a technikumokra, illetve a szakképző intézményekre, mert a felsorolásban csak a szakgimnáziumok és a szakiskolák szerepelnek.

1. Tiltott tárgyak köre

Egyetértünk a központi szabályozással, ami a különböző jogszabályokban megfogalmazott tiltott eszközök köznevelési intézménybe való bevitelének tilalmát rendeli el.

2. Használatban korlátozott tárgyak köre

Mindannyian tapasztaljuk, hogy vannak diákok, akik az intézményekben nem feltétlenül kizárólag a tanítási órához kapcsolódó témához használják a mobiltelefonjaikat. A köznevelési intézmények többsége azonban folyamatosan alkalmazkodva a tapasztalt problémákra a házi rendjében szabályozta az eszközök használatát.

A covid időszak óta egyre több olyan alkalmazás jelent meg, ami a tanítási órákon változatosabb módszertani eljárásokat tesz lehetővé a mobil eszközök használatával. Az okos tankönyvek, a világhálón elérhető különböző szakmai anyagok mind segíthetik az egyes tananyagrészek jobb megértését, valamint a gyakorlást is. A pedagógusok értékelésének is egyre nagyobb része megköveteli a mobil eszközök tanórai bevonását, a változatosabb tanári eszköztár kialakítását.

A mobiltelefonok ilyen mértékű elterjedése a szolgáltatókat is arra bátorította, hogy egyre több funkciója legyen az eszközöknek. Így ma már a diákok:

- utazáshoz használt jegyei, bérletei is többségében ezen vannak,
- ezzel fizetnek a boltban, az iskolai büfében, hiszen pontosan a pénzügyi tudatosság keretében erre buzdítjuk őket,
- akár ezen tárolják a menza jegyüket,
- helyettesíti a számológépet, függvénytáblázatot,
- elérhetőek rajta a feladatgyűjtemények is, így nem kell több egyszerre használt segédanyagot hozni a táskában,
- elérhetőek azok a segédanyagok, amelyeket a kollégák megosztottak velük a korábbiakban az erre kialakított felületeken.

3. A használatában korlátozott tárgyak átvételének és visszaadásának szabályai

A mobiltelefonok begyűjtése, illetve szükséges kiosztása esetén mindenképpen felmerülnek az alábbi problémák, amelyek elsősorban az általános iskola felső tagozatát, illetve a középiskolákat érintik. Egészen biztosan számítani kell arra, hogy az egységes bevezetés (reggeli leadás, tárolókba helyezés) komoly indulatokat fog kiváltani, hiszen a megszervezés és az ezzel járó jelentős többletmunka a pedagógusok számára újabb, ráadásul nehezen megvalósítható terhet ró. Ha mindig az osztályfőnöknek kell leadni, kiadni, akkor ez lehetetlenné teszi az ő egyéb feladatainak ellátását. Ha mindig más tanár adja ki (akinek az óráján kell az eszköz), akkor kié lesz az eszközökért vállalt felelősség?

Technikai nehézségek:

- általános iskola felső tagozatában és a középiskolában az osztályfőnök reggel 8 óra előtt nem minden esetben van az iskolában, hiszen nem feltétlenül van első órája,
- igazából nagyon kevés olyan tanár van, akinek minden reggel van első órája és ennek megfelelően háromnegyed 8-kor már ott van az iskolában,
- ezekben a korosztályokban már elég sok óra bontott, illetve középiskolákban megjelennek a fakultációk, amelyeken van, hogy egy évfolyam összes osztályból járnak diákok, ilyen esetekben sem az őket tanító szaktanár nem tudná kiosztani a szükséges eszközt sem az osztályfőnök,
- nehézség az is, hogy például a fakultációs órák 1-2. vagy 6-7. órában vannak, így több olyan diák is van, aki később érkezik, illetve korábban megy el, hiszen az adott fakultációs sávban nincsen órája,
- probléma lehet azzal is, hogy az előrehozott érettségit tevő diákok is kezdenek később, vagy fejezhetik be korábban a tanítást az osztályhoz képest, illetve mi a helyzet a lyukas órában, amikor a tanítási órát nem zavarná, ha a házi feladat elvégzéséhez, vagy más a tanulmányait érintő témához jól jönne valamelyik alkalmazás?
- a táblagépek nem igazából jól használhatók az órákon, hiszen a termek többségében nincsen konnektor, amihez csatlakoztatni lehetne az akkumulátorok véges felhasználási ideje miatt,
- a már említett korosztályban nem minden osztálynak van osztályterme, illetve a vándorlás miatt több osztály is használja, ami nehézkessé teszi az esetleges szekrénybe való betevést, illetve kivételt,
- az is nyilvánvaló, hogy az iskolákban nincsen olyan személy, aki ezt a feladatot az osztályfőnök helyett rendszeresen el tudná látni egy adott osztályban, viszont, ha mindig más a felelős, akkor ki vállalja az eszközökért a felelősséget?
- hogyan lehet ellenőrizni, ha egy diák kamu mobilt ad le, és a sajátját titokban használja?
- milyen megítélés alá kerül az okosóra, ami az idő mellett sok minden másra is alkalmas?

Felelősségvállalás:

A tervezett szerint: „Az átvett tárgyat az átvétel időpontja szerinti állapotban kell visszaadni az (1) és (4) bekezdés szerinti személy részére.” Ezek szerint átvételi jegyzőkönyvet kell kiállítani minden nap és minden eszközről, hiszen a vitás helyzeteket csak így lehet egyértelműen rendezni (karcolások, törött képernyőfólia...). Ez nyilvánvalóan lehetetlen lesz!

4. A tiltott és használatában korlátozott tárgyakra vonatkozó előírások betartásának ellenőrzése

A 4.§ szerint:

„(2) Ha arra utaló információ merül fel, hogy a tanuló az Nkt. 7. § (1) bekezdés b)-j) pontja szerinti nevelési-oktatási intézmény területén

a) az 1. § a) és c) pontja szerinti tiltott tárgyat vagy

b) használatában korlátozott tárgyat engedély nélkül tart birtokában, akkor a szabályok betartását a pedagógus jogosult ellenőrizni azzal, hogy

ba) elsősorban felszólítja a tanulót a tárgy átadására,

bb) – amennyiben felszólítás ellenére a tárgyat nem adja át – felszólítja a tanulót annak igazolására, hogy a tiltott vagy használatában korlátozott tárgy nincs a birtokában.”

Nyilvánvalóan felmerül a kérdés, hogy hogyan igazolja, hogy nincs a birtokában. Elég azt mondania, hogy nincsen nálam, vagy:

- át lehet nézni a táskáját (ezt mindenképpen hasznosnak tartanánk),
- ki kell forgatni a zsebeit,
- meg kell motozni (még leírni is abszurd).

A tiltott tárgyaknál ez rendben van, hiszen ott az értesítendőik között lesz olyan, akinek akár jogában áll elrendelni megfelelő intézkedést.

5. A tanuló részére a birtoklás és használat igazgató, valamint pedagógus általi engedélyezése

Valószínűleg ez a kivételekre vonatkozik, azokra a tanulókra, akik valamilyen sérültség miatt rendszeresen kell, hogy használják a mobil eszközt. Ha nem, akkor felmerülhet a kérdés, hogy az igazgató akár egész tanévre engedélyezheti bárkinek a tanítási órákon a mobiltelefon használatát?

Még egy kérdés merült fel: a tervezet vonatkozik-e a technikumokra, illetve a szakképző intézményekre, mert a felsorolásban csak a szakgimnáziumok és a szakiskolák szerepelnek?

Összeségében tehát megkérdőjelezhetetlen, hogy a mindennapi életben és a mindennapi tanítási folyamatban használt eszközökről van szó, ami nélkül nem indulnak el iskolába a tanulók.

Éppen ezért minden korosztályban az óvodától a középiskola végéig az a felelőssége minden pedagógusnak (természetesen szülőnek is), hogy ezen eszközök felelősségteljes használatára nevelje a gyermekeket/tanulókat és helyesen tartjuk, hogy a kormány is foglalkozik ezzel a kérdéssel.

Javaslat:

Figyelembevétel a megvalósíthatóságot és az életszerűséget a Nemzeti Pedagógus Kar elnöksége a **használatban korlátozott tárgyak körének (elsősorban mobiltelefon) szabályozását az intézményi házi rendekben javasolja rendezni.** Ennek kötelezőségéről rendelkezhetne a rendelet. Az ebben megfogalmazott szabályozáshoz lehetne ajánlást készíteni, illetve a meglétét a fenntartó ellenőrzi, betartásáról rendszeres időközönként tájékoztatók. A tanulságokat, problémákat folyamatosan egyeztetni szükséges.

Horváth Péter

Nemzeti Pedagógus Kar elnök